

Zadanie 1. Sprawdź, czy struktura algebraiczna $(X, +, \cdot)$ jest przestrzenią wektorową nad \mathbb{R} , jeżeli:

a) $X = \mathbb{R}^n$ oraz

$$+ : X \times X \ni ((x_1, \dots, x_n), (y_1, \dots, y_n)) \rightarrow (x_1 + y_1, \dots, x_n + y_n) \in X$$

$$\cdot : \mathbb{R} \times X \ni (\alpha, x_1, \dots, x_n) \rightarrow (\alpha x_1, \dots, \alpha x_n) \in X;$$

b) $X = \mathbb{R}^n$ oraz

$$+ : X \times X \ni ((x_1, \dots, x_n), (y_1, \dots, y_n)) \rightarrow (x_1 + y_1, \dots, x_n + y_n) \in X$$

$$\cdot : \mathbb{R} \times X \ni (\alpha, x_1, \dots, x_n) \rightarrow (\alpha x_1, 0, \dots, 0) \in X;$$

c) $X = \mathbb{R}^A \stackrel{df}{=} \{f : A \rightarrow \mathbb{R}\}$ oraz

$$+ : X \times X \ni (\eta, \varphi) \rightarrow \eta + \varphi \in X$$

$$\cdot : F \times X \ni (\alpha, \varphi) \rightarrow \alpha \varphi \in X;$$

d) $X = \Pi_n \stackrel{df}{=} \{x \rightarrow a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n : a_i \in \mathbb{R}, i = 0, \dots, n\}$ z naturalnymi działaniami dodawania wielomianów i mnożenia wielomianu przez liczbę;

e) $X = \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f(-x) = f(x)\}$ z naturalnymi działaniami dodawania funkcji i mnożenia funkcji przez liczbę;

f) $X = \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f(-1) = f(1) = 0\}$ z naturalnymi działaniami dodawania funkcji i mnożenia funkcji przez liczbę,

g)* $X = \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f \text{ – funkcja okresowa}\}$ z naturalnymi działaniami dodawania funkcji i mnożenia funkcji przez liczbę,

h)* $X = \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f \text{ – funkcja okresowa o okresie wymiernym}\}$ z naturalnymi działaniami dodawania funkcji i mnożenia funkcji przez liczbę.

Zadanie 2. Sprawdź, czy:

a) $Y = \{(x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n : \sum_{i=1}^n x_i = a\}$, dla pewnego $a \in \mathbb{R}$, jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni $(\mathbb{R}^n, +, \cdot)$;

b) $Y = \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f(-x) = -f(x)\}$ jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni funkcji prowadzących z \mathbb{R} w \mathbb{R} z naturalnymi działaniami $+$ i \cdot .

Zadanie 3. Sprawdź, czy:

a) jeżeli Y_1, \dots, Y_n są podprzestrzeniami wektorowymi przestrzeni \mathcal{X} , to $\bigcap_{k=1}^n Y_k$ jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni \mathcal{X} ;

b) jeżeli Y_1, \dots, Y_n są podprzestrzeniami wektorowymi przestrzeni \mathcal{X} , to $\bigcup_{k=1}^n Y_k$ jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni \mathcal{X} .

Zadanie 4. W oparciu o poprzednie zadanie uzasadnij, że

$$Y = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x + 2y - z = 0, x = 2z\}$$

jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni $(\mathbb{R}^3, +, \cdot)$.

Zadanie 5.* Niech U i V będą podprzestrzeniami wektorowymi przestrzeni \mathcal{X} .
Uzasadnij, że

$$U \cup V - \text{podprzestrzeń wektorowa } \mathcal{X} \Leftrightarrow U \subset V \text{ lub } V \subset U.$$

Zadanie 6. Sprawdź liniową zależność wektorów w podanych przestrzeniach wektorowych (z naturalnymi działaniami $+$ i \cdot):

- $(1, 0), (1, 1), (0, 1)$ w $(\mathbb{R}^2, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} ;
- $\sqrt{2}$ i 2 w $(\mathbb{R}, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} ;
- $\sqrt{2}$ i 2 w $(\mathbb{R}, +, \cdot)$ nad \mathbb{Q} ;
- $1, x, x^2, \dots, x^n$ w $(\Pi_n, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} ⁽¹⁾;
- $1, x, x + \sqrt{2}, x^2, \dots, x^n$ w $(\Pi_n, +, \cdot)$ nad \mathbb{Q} ;
- $1, \sin x, \cos x$ w $(\mathcal{C}(\mathbb{R}), +, \cdot)$ nad \mathbb{R} , gdzie $\mathcal{C}(\mathbb{R}) \stackrel{df}{=} \{f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : f - \text{ciągła}\}$;
- $1, \sin x, \cos x, \sin^2 x, \cos^2 x$ w $(\mathcal{C}(\mathbb{R}), +, \cdot)$ nad \mathbb{R} .

Zadanie 7. Wyznacz bazy podanych przestrzeni wektorowych (z naturalnymi działaniami $+$ i \cdot):

- $(\Pi_n, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} ;
- $(P_{2n}, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} , gdzie $P_{2n} \stackrel{df}{=} \{w \in \Pi_{2n} : w(x) = w(-x)\}$;
- $(\mathbb{C}, +, \cdot)$ nad \mathbb{R} ;
- $(\Pi_n(a), +, \cdot)$ nad \mathbb{R} , gdzie $\Pi_n(a) \stackrel{df}{=} \{w \in \Pi_n : w(a) = 0\}$;
- $\{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x + y + z = 0, 2x - z = 0\}$ nad \mathbb{R} ,
- $\{z \in \mathbb{C} : 3\Re z - 2\Im z = 0\}$.

Zadanie 8.* Wyznacz wymiar przestrzeni wektorowej $(\mathbb{R}, +, \cdot)$ nad \mathbb{Q} . Działania $+$ oraz \cdot to naturalne działania dodawania i mnożenia liczb.

Zadanie 9.* Pokaż, że $\forall x_0, \dots, x_n \in \mathbb{R} : x_i \neq x_j$ (dla $i \neq j$) wielomiany $\varphi_0, \dots, \varphi_n$:

$$\varphi_i(x) \stackrel{df}{=} \prod_{j \neq i} \frac{x - x_j}{x_i - x_j}, \text{ dla } i = 0, \dots, n$$

stanowią bazę przestrzeni wielomianów Π_n .

Odpowiedzi:

Zadanie 1: a) jest; b) nie jest; c) jest; d) jest; e) jest; f) jest; g)* nie jest; h)* jest;

Zadanie 2: a) jest dla $a = 0$; b) jest;

Zadanie 3: a) tak; b) wskazówka: Zadanie 5;

Zadanie 4: Wskazówka: uzasadnić, że

$$Y_1 = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x + 2y - z = 0\} \text{ oraz } Y_2 = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x = 2z\}$$

to podprzestrzenie wektorowe przestrzeni $(\mathbb{R}^3, +, \cdot)$, a następnie zastosować zadanie 3a);

¹ $\Pi_n \stackrel{df}{=} \{x \rightarrow a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n : a_i \in \mathbb{R} (i = 0, \dots, n)\}$

Zadanie 5*: Uzasadnienie:

⇐ twierdzenie oczywiste;

⇒ Hp.: $U \not\subset V$ i $V \not\subset U$. Wówczas: $\exists u, v : u \in U \setminus V$ i $v \in V \setminus U$. Pokażemy teraz, że $u+v \notin U \cup V$, mimo że $u, v \in U \cup V$. Warunek $u+v \in U \cup V$ oznaczałby, że $u+v \in U$ lub $u+v \in V$. Ponieważ

gdyby $u+v \in U \xrightarrow{-u \in U} v = -u + (u+v) \in U$ – sprzeczność

gdyby $u+v \in V \xrightarrow{-v \in V} u = -v + (u+v) \in V$ – sprzeczność.

Zadanie 6: Liniowo zależne są wektory z przykładów: a), b), g);

Zadanie 7: Przykładowe bazy: a) $1, x, x^2, \dots, x^n$; b) $1, x^2, x^4, \dots, x^{2n}$; c) $1+i, 1-i$;
d) $x-a, (x-a)^2, \dots, (x-a)^n$; e) $(1, -3, 2)$; f) $2+3i$;

Zadanie 8*: $\dim_{\mathbb{Q}}(\mathbb{R}, +, \cdot) = \#\mathbb{R} = c$. Wskazówka: uzasadnić, że każda przestrzeń liniowa o przeliczalnej bazie rozważana nad przeliczalnym ciałem jest przestrzenią zawierającą przeliczalną liczbę elementów.

Zadanie 9*: Wskazówka: pokazać, że $\varphi_i(x_k) = \begin{cases} 1, & i=k \\ 0, & i \neq k \end{cases}$.